

Årsberetning 2013

Ved indgangen til 2013 var det tydeligt at dette år ville blive noget ganske særligt, fordi DCB var med i udbud af et nyt bibliotekssystem sammen med danske biblioteker. Danmarks Digitale Bibliotek – den nationale biblioteksløsning – som mindretallets bibliotek også har tilsluttet sig - skulle begynde udrulning. Der lå flere spændende projektansøgninger hos Sydslesvigudvalget.

Derudover var planlægning af et samarbejde med Dansk Kirke i Sydslesvig omkring flytning af filialen i Slesvig i støbeskeen og filialen i Husum skulle reaktiveres.

Vakante stillinger skulle besættes hurtigst muligt for at opnå fuld personaledekning til gennemførelse af den daglige drift og sideløbende projekter.

Parallelt hermed skulle der pågå løbende kompetenceudvikling af medarbejdere og bestyrelse for til stadighed at være ajour på udvikling og faglighed i biblioteksvæsenet. Sidst men ikke mindst er der altid et effektiviserings- hhv. rationaliseringsprojekt i gang i huset med henblik på at optimere specifikke opgaver.

Så dukkede der i løbet af året 2 alvorlige sager op, som der skulle handles på med øjeblikkelig varsel. Det var en konstatering af skimmelsporer i dele af huset. Hele huset er ikke undersøgt, men det værste kan frygtes. Sidst men ikke mindst viste det sig nødvendigt at foretage nogle investeringer omkring flugtveje – pålagt af brandmyndighederne - for fortsat at have lov til at anvende vores udstillingsetage.

At året så reelt kom til at være præget af lange vakanceperioder fik ganske alvorlig indflydelse på de planlagte aktiviteter i resultataftalen og hverdagens drift.

Dette til lykkedes det at gennemføre en hverdag som forhåbentlig i det efterfølgende giver et indtryk af et bibliotek med en biblioteksbestyrelse, der har mod og vilje til at udvikle og styrke det danske mindretals biblioteksvæsen, et bibliotekspersonale, der formår at gennemføre et hav af aktiviteter trods vanskelige personaleforhold og viser billedet af et politisk og fagligt engagement som hånd i hånd løfter Dansk Centralbibliotek for Sydslesvigs mangesidede opgaver.

Biblioteksbestyrelsen

Biblioteksbestyrelsen starter altid året med at diskutere og godkende årsregnskab og årsberetning, hvoraf resultataftalen er en delmængde, fra året i forvejen.

Resultataftalen for 2012 for biblioteksdelen lykkedes det at opfylde med måltallene:

opfyldt 75 %
delvis opfyldt 15 %
ikke opfyldt på 10 %.

For forskningsafdelingens vedkommende var resultatet:

opfyldt 100 %.

Idet revisor havde skrevet en blank påtegning blev såvel årsberetning som årsregnskab énstemmigt godkendt.

Budgettet fremviste et mindre underskud foranlediget af den nybereggede eventuel-forpligtelse for danske pensionsforpligtelser ifølge den eksisterende danske overenskomst.

I maj begynder bestyrelsen at tage fat på det kommende års resultataftale. Den blev med udgangspunkt i det af medarbejdernes udarbejdede forslag på grundlag af bibliotekets vision, fundamentet i "Folkebibliotekerne i videnssamfundet" og planerne om at tilslutte os det nye, nationale bibliotekssystem og Danmarks digitale Bibliotek godkendt.

Det tilhørende budget blev ligeledes godkendt med en fremskrivningsprocent på 2.7, hvorefter materialet blev fremsendt til Sydslesvigudvalget.

Ved den halvårslige afrapportering af resultataftale pr. 30.6. til Sydslesvigudvalget blev biblioteksbestyrelsen orienteret om at det første halve år var tilfredsstillende, men at næste halvår ikke ville kunne opnå samme gode resultat pga. stor involvering i projekter og voldsomme driftsudfordringer pga. vakante stillinger. Dette tog bestyrelsen til efterretning.

Halvårsregnskab

Ved aflægning af halvårsregnskabet var der uforholdsmæssigt mindre forbrug end planlagt. Men dette var foranlediget af at investeringer i Husum-filialen først ville falde i efteråret. Ligeledes ville indkøb af materialet til chipning (RFID) af materialebestanden også falde i efteråret. Det samme gjorde sig gældende for de pålagte investeringer vedr. brandsikring af ejendommen Nørregade 59.

Med ovennævnte argumentation blev halvårsregnskabet énstemmigt godkendt.

Projektansøgninger

Som følge af Sydslesvigloven udskriver Sydslesvigudvalget hvert efterår mulighed for at ansøge om projektmidler inden for en given ramme. Biblioteksbestyrelsen blev præsenteret for 3 indstillinger fra medarbejdernes side. Det var "Den Slesvigske Samling som forskningsbibliotek", "Det gode bogskab Halvdanslyst" og "OBS: Oplysning til Borgerne om Sydslesvig". Biblioteksbestyrelsen indstillede samtlige projektansøgninger til fremsendelse til Sydslesvigudvalget, da der var bred enighed om at der såvel var markedsførings værdi som oplysning om mindretal i alle 3 projekter. Desuden ligger DSS som forskningsbibliotek i naturlig forlængelse af digitaliseringen af den ældste bogbestand, som er pågået i hele 2013.

OBS åbner ud over oplysning om Sydslesvig i Danmark også mulighed for at kompetenceudvikle DCB's medarbejdere i danske biblioteker, hvorfor det ses som en win-win situation.

Sydslesvigting

På SSF's landsmøde i efteråret 2012 fremkom der et forslag om at etablere et Sydslesvigting. Dette forslag blev bragt til Samrådet, hvor man enedes om at undersøge mulighederne for et mere overordnet organ i organisationsstrukturen i Sydslesvig. Hver organisation skulle vælge en repræsentant til at indgå i et udvalg, som arbejder med mulighederne for at ændre beslutningsstrukturen i Sydslesvig. Biblioteksbestyrelsen valgte Georg Buhl til bibliotekets repræsentant i dette udvalg med det mandat at Biblioteket går positivt ind i dette udvalg med henblik på at vurdere om det er en realistisk tanke at danne et Sydslesvigting. Desuden går DCB ind for en optimering med henblik på at fremme det danske og anvende tilskuddet fra Danmark bedst muligt.

Danmarks Biblioteksforening

Som det naturligste i verden er Dansk centralbibliotek for Sydslesvig medlem af og dybt engageret i Danmarks Biblioteksforening ved både at have næstformanden siddende i repræsentantskabet og i bestyrelsen for DBSyd.

Han, formanden, 2 biblioteksmedarbejdere og bibliotekschefen havde fornøjelsen af at deltage i årsmødet i København. Formanden og næstformanden deltog derudover sammen med teamvoksens leder i en studietur til Malmø og Roskilde.

Det er særdeles givende fagligt og fremadrettet at være aktiv i denne sammenhæng, idet Danmarks Biblioteksforening er én af de toneangivende parter i måden at føre bibliotekspolitik i Danmark.

FUEN-kongres

For nogle år siden blev der taget en principbeslutning om at Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig altid sender en repræsentant eller 2 til den årlige FUEN-kongres. I 2013 blev kongressen afholdt i Brixen, Sydtyrol, hvor formanden og souschef deltog i en inspirerende kongres.

Folkemødet på Bornholm

Formanden og bibliotekschefen deltog i Folkemødet på Bornholm. Det medførte en beslutning om at det er vigtigt at deltage i denne "folkefest" for at få et indtryk af det politiske Danmark og hvad der rører sig og debatteres i vort moderland. Som bibliotek og folkeoplysende institution var det givende og inspirerende at være tilskuer – både til biblioteksrelevante emner o andet. Det er også givende at være sammen med andre mindretalsorganisationer i andre rammer.

Folketingsturen 2013.

DCB har gennem flere år haft 2 pladser ved Grænseforeningens Folketingstur. Og der er tradition for at fordele pladserne mellem en politiker og en medarbejder. I år var det næstformanden og lederen af teamvoksen som tog af sted på en spændende og oplysende tur til Folketingets Præsidium, Det kongelige Teater, Fernern-forbindelsen m.v. Et spændende, oplysende program var sammensat og bibliotekets repræsentanter kommer altid hjem inspireret og med nye idéer og indfaldsvinkler til brug i en eller anden sammenhæng.

At deltage i dette arrangement er en god måde at danne netværk med andre af mindretallets institutioner/organisationer og også helt nye parter. Ligesom erfaringsudveksling er meget givende.

Slesvig Bibliotek

har været på biblioteksbestyrelsens flere gang i løbet af 2013, da en henvendelse fra Dansk Kirke i Sydslesvig medførte en flertalsbeslutning om at Biblioteket skal undersøge mulighederne for at flytte Slesvig bibliotek til et andet sted, hvor der er mere plads. Der er modtaget lånerklager over såvel lokaler som det manglende udbud af materialer foranlediget af den minimale plads. Det er tydeligt at filialen ikke lever op til brugernes forventninger. Da der ikke synes snarlige af lokalearealet i Slesvighus beslutter Biblioteksbestyrelsen at Slesvig bibliotek skal flytte sammen med Dansk Sundhedstjeneste og Ansgarmenigheden i Ansgarkomplekset. Såfremt der skulle vise sig nye perspektiver for kirken skal biblioteket fremadrettet også følge ønsket om fysisk tilstedeværelse på en evt. anden adresse sammen med kirken og sundhedstjenesten. Det besluttes også at finansieringen af Slesvig skal foregå ved genbrug og inden for bibliotekets egen økonomi.

Husum bibliotek

Da der i Husum bibliotek over nogle år har været et nedadgående udlån blev bestyrelsen enig om at der skulle investeres i filialen, som havde et 70'er udtryk med henblik på at tiltrække brugerne på Vestkysten. Biblioteksbestyrelsen var meget enig om at en reduktion af filialen til bogbusbetjening ville være en trist beslutning. Derfor blev det vedtaget, at Husum bibliotek skulle indrettes efter samme designmanual, som Flensborg bibliotek blev i 2010.

Det skulle gøres så billigt som muligt, ved genbrug og inden for driftsbudgettet. Filialen blev åbnet ved formanden d. 4. november med sang, musik, glade børn og voksne og med et perspektiv for fremtiden, idet formanden i sin åbningstale gjorde opmærksom på, at Husum sagtens kunne blive det første "selvbetjente/ubetjente bibliotek" i Sydslesvig.

Filialen havde i form af make-up fået et nutidigt udtryk og blev vel modtaget af tilfredse brugere. Det tegner godt og bliver nu spændende at følge aktivitetsniveauet og benyttelsen af den nyindrettede filial. I 2017 skal filialen evalueres.

Harreslev fælles dansk-tysk bibliotek

I løbet af 2013 fik DCB igen en henvendelse fra Harreslev kommune omkring den ca. 10 år gamle idé med at bygge et fælles bibliotek i Harreslev. Et bibliotek hvor der både skal være dansk og tysk bibliotekspersonale, hvor man skal kunne "deles" om opgaverne og "hjælpe" hinanden, når den anden part ikke har sin biblioteksdel åben. Tanken blev præsenteret på et bestyrelsesmøde i september måned, hvor Harreslevs nye borgmester og SSW'eren Heinz Petersen præsenterede Harreslev kommunes

tanker. Efterfølgende tilgik der borgmesteren et brev om at DCB gerne vil være behjælpelig med at lave en rundtur for Harreslevs politikere til danske biblioteker alternativt laves en rundvisning i Flensborg bibliotek. Brevet udtrykte ligeledes en positiv holdning til at arbejde videre med tanken i bevidstheden om at der såfremt et fælles bibliotek i Harreslev skal blive virkelighed, så skal der satses økonomisk på at løfte denne opgave.

Kommunikationsstrategi

Da Samrådet i efteråret 2012 ansøgte om at få et projekttilskud til at udarbejde en kommunikationsstrategi rettet mod Danmark med henblik på at opnå bedre kendskab til det danske mindretal i Sydslesvig blev Rita Jakobsen valgt til at være bibliotekets repræsentant i denne referencegruppe.

Rita har løbende deltaget i arbejds møder og workshops og orienteret bestyrelsen om arbejdet i dette organ.

Ved udgangen af 2013 eller primo 2014 vil der foreligge en afsluttende rapport, som Samrådet har til opgave at forholde sig til omkring effektivering af de af kommunikationsbureauets forslag til kommunikationsplatforme, ansættelse af journalist omsætning af kommunikationsstrategi sammen med mindretallets respektive organisationer m.v. Projektet er 3-årigt og forventes afsluttet i 2015.

Vedtægtsændringer

Ved adskillige møder i 2013 har der været anledning til at diskutere Dansk Centralbiblioteks for Sydslesvig e. V's vedtægter. Der er pågået diskussion om enkeltelementer såsom sammensætning af medlemsforsamling/generalforsamling, størrelsen af den, personalerepræsentation i biblioteksbestyrelsen, Bibliotekets Venner, en støtteforening, Bibliotekets placering organisatorisk i mindretallet: skal biblioteket have Samrådet som generalforsamling?

Bedriftsrådet er blevet bedt om at forholde sig til personalerepræsentationen og Bibliotekets formand er hyret til at være konsulent på opgaven omkring konstruktion af ny, tidssvarende vedtægt for Bibliotek og Forskningsafdeling.

Diskussionen pågår løbende, men er blevet forsinket pga. indtrufne omstændigheder.

Bibliotekets repræsentation forskellige organer

Samrådet er et fast punkt på Biblioteksbestyrelsens dagsorden, så der aflægges løbende beretninger fra og diskuteres emner hhv. vælges personer til arbejdsgrupper under Samrådet. En stående udfordring for DCB er at vi som organisation ikke har formand eller næstformand sidende i Samrådet. Dog accepteres det at DCB's formand deltager i møder, hvor der er vigtige forhold, som vedrører alle f. eks. budgetter, anlæg, fremskrivningsprocenter m.v., bliver diskuteret.

I 2013 har biblioteket valgt en repræsentant til Samrådets udvalg vedr. muligheden for at etablere et Sydslesvigting. Valget faldt på næstformand Georg Buhl.

Samrådet fik via SSF bevilget et projekt omkring mindretallets kommunikation rettet mod Danmark, og til denne arbejds-/referencegruppe blev Rita Jakobsen, som bibliotekets kommunikationsmedarbejder, valgt sammen med Jørn Aagesen, som senere blev erstattet af Alice Feddersen.

Én gang årligt orienteres der mundtligt til bestyrelsen fra de organer, som DCB er repræsenteret i hhv. er sekretariat for. Det er Voksenundervisningsnævnet, hvor DCB har 2 repræsentanter.

Sydslesvigsk Oplysnings Forbund, hvor DCB har en revisorpost.

Dansk Folkeoplysnings Samråd, hvor DCB har et partnermedlemskab og deltager i det årlige Repræsentantskabsmøde for at være velorienteret på det folkeoplysende område i Danmark. Danmarks Biblioteksforening, hvor DCB er fuldgældigt medlem med en plads i repræsentantskabet og derudover har observatørstatus i DBSyds bestyrelse. Sidst er det Sydslesvigs Folkeuniversitet, som forvaltes af DCB og hvor DCB er repræsenteret i Folkeuniversitetets øverste organ i perioden 2013 - 2015:

Folkeuniversitetsnævnet.

Formandskabet og Bedriftsrådet

Formandskabet og den daglige ledelse lægger stor vægt på at have et konstruktivt samarbejde med bibliotekets samarbejdsorgan BR. Det er planlagt at afholde 2 møder med hinanden årligt. I 2013 har hovedinteressen i disse møder handlet om at få gennemført en trivselsundersøgelse. BR og den daglige ledelse har samarbejdet konstruktivt om at få gennemført denne. Allerede i planlægningsfasen af undersøgelsen og udformningen af spørgsmålene i undersøgelsen pågik der en god dialog med henblik på at få så god og retvisende en undersøgelse som mulig. Trivselsundersøgelsen blev gennemført i uge 45 og resultatet blev afleveret til ledelsen i slutningen af november måned. Næste skridt er at Bedriftsrådet og ledelsen hver udtager 3 ting, som man ønsker at arbejde videre med i teamene og på tværs i organisationen inden næste trivselsundersøgelse gennemføres i efteråret 2015.

Biblioteksbestyrelsens uddannelse

Biblioteksbestyrelsen som helhed prioriterer uddannelse af medarbejdere meget højt. Det smitter også af på kravene til dem selv. Bibliotekets formandskab lægger meget stor vægt på at være velorienteret såvel politisk som fagligt i forhold til de opgaver der skal løftes i en bestyrelse.

I 2013 har formandskabet deltaget flittigt i biblioteksfaglige og folkeoplysende aktiviteter. Desuden har formandskabet uddannet sig i såvel bestyrelsesarbejde som i regnskabsvæsen for at kunne leve op til de krav som de bevilligende myndigheder på både dansk og tysk side stiller.

Bibliotekets hverdag og de gode historier

Team Voksen

Biblioteket modtager stedse flere gæster, der bruger biblioteket som et opholds- og værested, et rum at mødes med kendte og nye mennesker i, et sted hvor man kan lade sig overraske og inspirere. Det glæder os, at vore gæster holder af at være på biblioteket – det gør vi også selv! Det glæder os også, at vore gæster både bruger de traditionelle udbud som udlån af bøger, musik, film og blade, og også, at flere nyder godt af vore forskellige arrangementer. I 2013 har vi som altid holdt forfatter- og debataftner, musikarrangementer, film-arrangementer, udstillinger og meget mere. I tilgift lægger vi hus til alskens uformelle møder. Vi glæder os over, at vores hus danner rammen om så mange gode aktiviteter, arrangerede såvel som spontane. Det bliver spændende i 2014 at fuldføre de igangsatte indretningsforbedringer i Flensborg og flytning og indretning i Slesvig, inklusive bedre brug af digitale informationskærme, og modtage vore gæster i stedse bedre fysiske rammer.

I 2013 har team voksen haft lejlighed til at finpudse og konsolidere nogle kerneaktiviteter, der efterhånden kan kaldes nogle gedigne, tilbagevendende successer. Blandt disse hører:

- *Litteraturfest.nu ved Lene Lund* i samarbejde med Nordisk Informationskontor (NI). Under den ugelange festival afholdes en perlerække af forfatteraftner med udvalgte højaktuelle nordiske forfattere, samt andre kulturelle indslag som musik- og debataftner. Arrangementerne afholdtes i Flensborg samt på andre biblioteker i Sønderjylland og Slesvig. En rum tid forud for arrangementerne holdt Lene Lund sammen med Anette Jensen fra NI en opvarmingsaften, hvor en del af forfatterne på festivalen blev præsenteret.
- *Biffen* ved Michael Juul Olsen, i samarbejde med SSF. Efter et traktement af ost og vin, vises en udvalgt film med danske tekster. Blandt medlemmer af det danske mindretal i området er Biffen blevet en kærkommen lejlighed til at forene en kulturel oplevelse med socialt samvær. Biffen havde i 2013 totalt 968 gæster fordelt på 10 aftner.

- *Læs Bogen – Se Filmen* ved Viggo Böhrnsen Jensen. Centrale litterære og kunstneriske temaer behandles i bog- og filmform. Temaet bliver præsenteret og perspektiveret inden filmforevisningen, og oplevelsen diskuteres efter filmvisningen. Arrangementerne tiltrækker fast mellem 20-35 gæster.
- *Månedens Bedste Bøger* ved Karl Fischer i Flensborg og ved Carsten Reyhé i Slesvig – og i 2014 udvides aktiviteten til Husum, dér ved Rita Jakobsen. Præsentationen er en del af potpourri'en *Det der om torsdagen*, der ud over bogpræsentationer indeholdt forskellige musikalske og kulturelle fremførelser. I Flensborg deltog alt fra 10-60 per gang, og i Slesvig 8-10. Vi venter spændt på udviklingen i Husum.
- *Læseklubberne* er en fast del af biblioteket med en loyal læserskare; i 2013 havde biblioteket i alt 18 læseklubber og – kredse med totalt 142 læste titler. I Flensborg smitter læsekredsene af på forfatteraftner på biblioteket.
- Vores årlige foredrag i samarbejde med SdU handlede i år om særligt sensitive mennesker. 15-20 % børn og voksne er særligt sensitive, og fødes med et mere finstemt nervesystem. De er særligt følsomme overfor lys, lyde, dufte, smag, indre fornemmelser og stemninger omkring dem.

I 2013 konsolideres også en succes af en lidt anden karakter: DCBs kommunikationsmedarbejder Rita Jakobsen har opbygget en velfungerende facebook-side med aktiv dialog med lånere og andre brugere. Udefrakommende – og uvildige – kommunikationskonsulenter vurderede siden og gav den topscore.

Det er med stor fornøjelse og en vis stolthed, at disse vellykkede aktiviteter nu kan kaldes en del af den almindelige drift, og teamet smøger ærmerne op til at tage fat på nye udviklingsopgaver i 2014.

Også e-ressourcer har i 2013 været efterspurgt. Grundet frafald i forlagstilslutning til vores udbyders aftale, har biblioteket ikke kunne formidle nær så mange titler som ventet. Dette til trods, er efterspørgslen relativ stabil med i snit ca. 65 lånere per måned med et årligt lån på knap 1200 e-bøger, og 354 netlydbøger.

Et af højdepunkterne i årets litteratur festival var afslutningen på Flensborg Bibliotek. Forfatterne sad på "den danske trappe" i udlånet og publikum i salen. Det var hyggeligt at sidde i det lyse rum med bøger som kulisser og publikum og forfattere befandt sig tydeligvis godt i hinandens selskab. Forfatterne Hallgrímur Helgason fra Island, Rosa Liksom fra Finland og Kim Leine fra Danmark optrådte. Selv om man er en god forfatter, er man ikke nødvendigvis god til at formidle og underholde et publikum. Men de tre kunne. Hallgrímur Helgason fortalte og læste op i bedste "stand up-stil". Han læste om Herbjørg, som er i gang med at bestille tid til sin egen kremering. Publikums latter genlød i hele biblioteket. Rosa Liksom talte dansk med flot finsk accent. Hun var lattermild og hendes glæde smittede publikum. I pausen sagde publikum: "Vi vil høre mere", men Liksom skulle nå et fly. Kim Leine er en stilfærdig formidler i forhold til de to sprudlende forfattere. Men de var en meget fin sammensætning, som kunne underholde og oplyse på samme tid. Alle tre var nomineret til Nordisk Råds Litteraturpris, som Kim Leine senere vandt.

2013 var også endnu et år hvor begge bogbusser turede området fra grænsen til Ejderen til glæde for gæster og lånere på over 330 stop pr. måned.

Nedenunder redegøres for nogen af de nyeste aktiviteter bogbussen har startet. Som tidligere år deltog busserne i Somnehøjskole, årsmøder, bogustræf m.v.

Team Børn

"æggemadder" - 80 påskeglade gæster deltog i aktiviteterne, så de ternede høns vender tilbage i 2014.

For første gang var børnebiblioteket med i programmet til årets litteraturfestival. Arrangementet "Døde spøgelse børster ikke tænder" fristede modige børn med spøgelseshistorier og spøgelsesvandring i bibliotekets dunkle kælder. Også modige elever fra 4.- 6. klasse fra Sønder Brarup danske Fastelavn, Halloween, 4-årsfest og Dola's Dukketeater har gennem flere år været sikre publikumssucceser, og på baggrund af gode erfaringer fra 2012, er flere nye arrangementstyper blevet en fast del af "driften". Det drejer sig om Vilde Valde Sommerfesten, hvor børnehavebørn er involverede i både optakt og i selve festen. Også i 2013 tilbød biblioteket i samarbejde med Aktivitetshuset et flot hel-ugesprogram til sydslesvigske børn, der ikke var så heldige at komme på ferieophold i Danmark. Biblioteket summer herligt af liv i ugen, hvor vi har besøg af "Sommerungerne".

Den danske læsekonkurrence "Sommerbogen" er også blevet et sikkert hit i børnebiblioteket; 375 bøger blev hen over sommeren læst af sydslesvigske børn og 20 børn var de heldige vindere af fine bogpræmier.

ABC-caféer er blevet et tilbagevendende tilbud til 1. klasser i Sydslesvig; i 2013 kom knapt 150 elever med deres lærere på 2 besøg i børnebiblioteket, hvor der ved hvert besøg er planlagt ABC-sanselege, historiefortælling og hygge. Også i år har vi fået fine tilbagemeldinger fra elever og lærere, der synes, det er en fin måde at lære børnebiblioteket bedre at kende på.

Et fint samarbejde med Dansk Sundhedstjeneste betyder, at vi i 3 måneder i foråret og 3 måneder i efteråret har gentaget tilbuddet "Kom godt i gang" – et torsdagsarrangement, hvor biblioteket faciliterer, at forældre med helt små børn kan træffe andre forældre og børn og samtidigt få et lille fagligt input.

Den store succes i 2012 med "*Jul hos Peddersen og Findus*" blev gentaget i 2013, hvor 294 børnehavebørn kom til julehygge i børnebiblioteket med powerpoint-historie, dans og sang om juletræet og selvfølgelig med masser af leg i børnebiblioteket.

BIBIANA – Forunderlige Fortællinger fra hele Verden - et af årets helt store nye arrangementer - var et udstillingsprojekt og et resultat af et super samarbejde med Gabriele Kosmol-Fisher, Center for Undervisningsmidler og med bred støtte af organisationer og foreninger i Sydslesvig

BIBIANA er en spændende udstilling af 123 illustrationer af helt unikke værker fra Børnebogsillustrations Biennalen i Bratislava. Det er i BIBIANA – House of Art for Children, Bratislava, at de fineste internationale priser indenfor børnebogsillustrationer bliver uddelt, og det var blot anden gang nogensinde at disse illustrationer blev vist udenfor Slovakiet – først i København i 2012 og så på Flensborg Bibliotek marts-april 2013. Sammen med udstillingen blev der tilbudt en række workshops for elever fra 3. klasse til 11. årgang - nemlig tegne-, skrive-, fortælle og filmworkshops. Derudover var der fortælleworkshop for børn, forældre og bedsteforældre samt rundvisning og introduktion til udstillingen. Vores mål om at nå 1.000 besøgende til udstillingen blev rigeligt nået, idet 1.500 gæster besøgte udstillingen, ca. 200 sydslesvigske børn og unge deltog i workshops, og 138 børn deltog i tegnekonkurrencen.

Nyt i 2013 var også "Ternede høns og firkantede æg" – et påskearrangement for hele familien i børnebiblioteket, hvor der blev leget og konkurreret, lavet påskepynt og spist firkantede Skole var på spøgelsestur, og efter udsagnene nedenfor at dømme tyder alt på, at de gerne vil komme igen

Hej Karl

Vi havde en rigtig god formiddag hos jer! TAK!

her kommer så elevernes udsagn:

GODT:

- Alt var godt, fordi der er så meget mere end bøger

- kunne godt lide gyserfortællingerne i kælderens
- kælderens var en ny og interessant oplevelse
- Karl var en god fortæller og oplæser
- manden med leen var god, han havde Hummelsko på
- BOGBUSSEN elskes

IKKE SÅ GODT:

- der var for lidt tid, vi kunne godt have tænket os at blive lidt længere
- pigernes skrig i kælderens

Karl, det var alle tiders. Vi kommer nok igen en anden gang!

Mange hilsener
Caren Bukop

Der var rift om pladserne på "bagsædet", da børnebiblioteket før sommerferien lancerede et nyt tilbud til børnehaverne i Sydslesvig – nemlig "Bagsædehistorier", hvor bogbussen kører ud til børnehaverne, og chauffør og børnebibliotekar inviterer børnene ind på "bagsædet" til sang, dialog og historiefortælling. 10 børnehaver fik i 2013 besøg af bogbussen og endnu flere børnehaver får besøg af bogbussen med bagsædehistorier i 2014. Børnebibliotekarerne høster gode erfaringer med et nyt indsatsområde, og får fine tilbagemeldinger:

Hej Susanna

Tusind tak for din mail og endnu engang tak for jeres dejlige bagsædehistorier. Det var en god dag for børnene:) Jeg ønsker dig en god adventstid og håber vi ses igen næste år.

Mange hilsener - Gisela

I løbet af efteråret har børneteamet været involveret i nyindretningen af Husum Bibliotek. Udover faglige diskussioner om ønsker til indretningen, der blev videregivet til indretningsarkitekt Mitten Ferrar, har teamet pakket "det gamle bibliotek" ned og hjulpet til med at få det nye bibliotek på plads. Ved indvielsen af biblioteket den 4. november stod Dronningen og Mormor, alias børnebibliotekarerne Susanna og Helle, sammen med formanden for biblioteksbestyrelsen, André Pastorff, klar til at modtage de mange gæster

Den nye indretning giver muligheder for forskellige typer af arrangementer; allerede ugen efter indvielsen var 2. klasse fra Husum danske Skole på biblioteket til Morgengry-hygge med Susanna, og ved aftenarrangementet Skumringstimen var godt 20 brugere mødt frem for at høre oplæsning af Niels Ole Lindgaard. DCB glæder sig til fortsat godt samarbejde med lokale foreninger, med børnehaven og fritidshjemmet – omkring nye tilbud, der gerne skal skabe mere liv på Husum Bibliotek. Brugernes har taget rigtig godt imod deres nye bibliotek, og for personalet er det til stor glæde at arbejde i de nye rammer.

Børneteamet tog i november imod en ny og dygtig kollega - Inge Marie Bordinggaard Elechukwu, der har masser af erfaring som børnebibliotekar. Inge Marie er sammen med Rita Jakobsen nu de to faste bibliotekarer i Husum Bibliotek.

Biblioteket i Flensborg har en dejlig have, som vi på sigt gerne vil inddrage som et ekstra "biblioteksrum". Der blev i efteråret udarbejdet en rapport, som skal danne baggrund for det videre arbejde med bibliotekshaven. I denne proces har børneteamet været involveret og bidraget med ideer og ønsker til, hvorledes haven kan blive et ekstra formidlingsrum. Projektgruppen har arbejdet ud fra 4-rumsmodellen, som blev introduceret i rapporten Folkebibliotekerne i Vidensamfundet (Styrelsen for Bibliotek og

Medier, 2010). Modellen anbefaler, at man ved biblioteksindretninger forholder sig til aktiviteter/formidling i 4 rum: inspirationsrummet, læringsrummet, det performative rum og møderummet. I Bibliotekshaven ligger en fantastisk mulighed for at give brugerne en ekstra og uventet biblioteksoplevelse - en biblioteksmerværdi, der også understøtter DCB's vision og Bibliotekets Fortælling.

Den Slesvigske Samling

Den Slesvigske Samling er i disse dage i januar 2014 færdig med digitaliseringen af den boghistoriske bestand.

Det betyder at Den Slesvigske Samlings ældste litteratur fra mellem 1591 og 1880 nu er digitaliseret. Alle kan nu anvende disse gamle bøger på egen pc - takket været ocr-scanningen. Den muliggør at man i en simpel søgemaskine frit kan lede efter ord i teksten – selv om den er gotisk.

Men de nye muligheder udløser også nye spørgsmål fra uerfarne brugere. I nogen tilfælde hjælper man decideret brugerne med at læse en bog – hver med sit digitale eksemplar på skærmen.

Digitaliseringen sprænger også geografiske grænser. Jan Jessen's deltagelse i en konference i USA i november, tydeliggjorde begejstringen over det gode online-materiale. Et andet eksempel på behovet, er denne lille mail-dialog fra d. 6. januar:

"Jeg læste i Aabenraa Ugeavis, at I har digitaliseret alt om Slesvigs historie og 1864 krigen og at det vil være tilgængeligt på Internettet. Jeg er sønderjyde (Fra Aabenraa) som bor i Californien, og er meget interesseret i at læse mere om Slesvigs historie. Jeg kunne imidlertid ikke finde noget på jeres hjemmeside, og er ikke sikker på om Ugeavisen var for hurtig eller om det er fordi man skal have et login.

Hilsen

Bent Jensen

Los Gatos, California"

"Kære Bent Jensen.

Tak for din mail - godt at høre fra dig.

At vi har digitaliseret ALT om Slesvigs historie og 1864 krigen, er nok noget af en overdrivelse. Vi har dog digitaliseret alt i vores bestand mellem 1591 og 1880, og det er tilgængeligt via internettet - helt uden koder. Læs mere om det og få adgang til materialet via dette link: <http://www.dcbib.dk/slesvigske-samling/digital-kulturarv>

Jeg håber jeg har kunnet hjælpe, og ønsker dig god fornøjelse med Den Slesvigske Samlings digitale materialer.

Mange gode hilsner,

Jan P. Jessen"

Team Indkøb accession

Subskriptioner

Fra januar til april har Bente Schwarzbach været på biblioteket som praktikant og har gennemført sit projekt, der handlede om "Gennemgang, ajourføring og levering af en analyse af DCB's tidsskrifter og subskriptioner".

Det gjorde hun i tæt samarbejde med projektlederen A. Søndergaard og team Indkøb accession.

Bente har leveret et godt og effektivt arbejde, som dannede grundlag for bibliotekarerne at finde ud af, hvilke tidsskrifter og subskriptioner stadig er relevante og dækker brugernes behov.

Team indkøb har efterfølgende fulgt op på de praktiske konsekvenser som følge af ændringer i abonnemeter og bestilling af nye.

Leverandører:

AV-materialer og lokale udgivelser

Pr. 1.1.2013 indgik DCB en ½-årlig aftale med Boghandleren A. Busck i Sønderborg om levering af AV-materialer samt lokale udgivelser. Samarbejdet fungerer fint og fortsættes.

Administration af abonnementer på bibliotekets tidsskrifter og aviser

Samarbejdet med en forhenværende leverandør er endelig afsluttet. Kontrakten blev opsagt i 2012, da de ikke opfyldte de aftalte krav, dog udløb nogle abonnementer på diverse tidsskrifter og aviser først pr. 30. september 2013.

I en periode på næsten 1 år har teamet måttet samarbejde med to forskellige leverandører. Der er blevet brugt mange ressourcer på at kontakte leverandørerne og sende mange reklamationer, da heller ikke distributørerne havde styr på, at der var to forskellige leverandører på samme opgave.

Pr. 1.10.2013 har vi fået overført alle DCB's abonnementer til samme solide leverandør, som i mellemtiden er blevet overtaget af bibliotekets faste leverandør af bøger. Denne forretningsoverdragelse har været meget smertefri for kunden.

Internt projektsamarbejde

Teamet har været involveret i "Digitaliseringsprojektet i Den Slesvigske Samling". Teamet var en del af processen i det vi løbende har katalogiseret netpublikationer, dvs. oprettet poster i bibliotekssystemet, der skulle bruges til synliggørelse af de digitaliserede bøger på nettet (online-poster).

Eksternt samarbejde

Fælles indkøb og klargøring af materialer med andre biblioteker nord for grænsen

Da biblioteket er en fast del af udbud af materialeindkøb sammen med centralbiblioteket i Vejle har der været en del opfølgning på indgåede kontrakter. "Klargøringsdelen" af kontrakten er en option, som DCB af hensyn til effektiv arbejdstilrettelæggelse slutter sig til i 2014 i forbindelse med projektet "RFID" (chipning af materialer på DCB).

Registrering af bogsamlinger på Landsarkivet Aabenraa

Landsarkivet i Aabenraa accepterede DCB's tilbud om inddatering af deres bogsamling ved Team Indkøb/acc. og IKT til at organisere og planlægge opgaven.

I ugerne 48 og 50 arbejdede 3 af Team Indkøb/acc. Medarbejdere på Landsarkivet i Aabenraa for at registrere en del af deres bogsamlinger, mens 1 medarbejder blev herhjemme for at ordne de vigtigste daglige opgaver. Andre kolleger overtog specielle opgaver, som var presserende.

Inddateringsteamet registrerede "kun" de bøger, DCB har i basen i forvejen for således at genbruge posterne.

Der blev registreret 2.096 materialer, der er indgået som en del af bibliotekets base. Det næste skridt vil være at grundkatalogisere de ca. 900 manglende materialer fra Landsarkivets samling, hvilket vil ske i 2014.

Kompetenceudvikling

Der har både været gennemført kurser internt og eksternt for løbende at være fagligt ajourført i teamet. Desuden har teamets leder også deltaget i kurset "Inspiration til kundeservice".

Team Information

Bemandingsplan

Med hensyn til bemandingsplanen i Informationen var der en del udfordringer i 2013, da en medarbejder blev nødt til at tage orlov.

Vi var så heldige, at to andre medarbejdere fra samme team gik op på fuld tid i den periode og en tredje medarbejder fra andet team fik tilført flere timer fra d. 1.9. for at dække de mistede timer i teamet.

Fjernelån

Lån fra andre biblioteker har stadig stor interesse. Opgaverne vedrørende dette varetages løbende af to medarbejdere fra teamet udover en medarbejder fra Team voksen. I forbindelse med fjernelånet blev den landsdækkende kørselsordning mellem de danske biblioteker i hele DK og DCB i Flensborg udbudt i 2012. Efter nogle små startvanskeligheder fungerer ordningen upåklageligt.

Projekter

Teamet har været med til at ny-indrette Husum bibliotek i oktober og det har været spændende at følge den fysiske forandring fra et gammelt til et nyt lyst og dejligt bibliotek. Vi håber, at også kunderne tager godt imod stedet.

Bogsalg

Der har været bogsalg tre gange i løbet af året og kunderne tager godt imod tilbuddet og muligheden for at kunne købe gamle bøger, der ikke er efterspurgt længere.

Kompetenceudvikling

En vigtig del af den daglige drift for løbende at være opdateret på vore hjælpemidler f. eks. DDELibra og GroupWise.

Hele teamet har deltaget i et kursusforløb i ”**Inspiration til kundeservice**”, der består af 4 moduler over en periode på 4 måneder.

Det overordnede mål er løbende at forbedre vores kundeservice.

Praktikanter

Der har været mange skolepraktikanter her på biblioteket sidste år og det tyder på at mange er interesseret i at få et indblik i bibliotekets daglige arbejde, også med henblik på at finde ud af, om man selv havde lyst at tage en uddannelse til ”Bibliotekar”.

Næsten alle er dog overrasket over, hvor meget ”arbejde” der ligger bagved f.eks. fra bestilling af en bog til den kan udlånes - de ser jo kun det endelige ”produkt”.

IKT

2013 har været et år med flere nye landsdækkende og lokale tiltag. Blandt de vigtigste er:

Dantek Library

Efter flere års forarbejde blev to landsdækkende biblioteksinitiativer endelig konkrete i 2013: Kombit og DDB. Det fælles kommunale bibliotekssystem, Kombit, kom i udbud og gik til Dantek, som i efteråret løftede sløret for indholdet og arkitekturen af Dantek Library. DCB er naturligvis med og afventer spændt projektets videre udvikling.

Infrastrukturen bliver markant anderledes med en webbaseret grænseflade mod en hostet løsning. De første biblioteker ventes på systemet i slutningen af 2014, og vi håber at komme med i 2015, omend det nok er mere realistisk at regne med 2016.

Danskernes Digitale Bibliotek (DDB)

Det har været talt om DDB i årevis, så da det endelig blev muligt at tilslutte sig ordningen sprang DCB til med det samme. Vi tilsluttede os alle mulighederne, altså både grundpakke, indkøbssamarbejde og DDB-CMS. For IKT er især CMS-delen spændende, idet vi har forberedt os på dette siden vi begyndte at arbejde med Drupal-baseret hjemmeside i 2009. DDB-CMS er en videreudvikling af Ting, hvor DCB er partner. Vi har fra efteråret 2012 haft ekstrem lyst til at etablere en Ting-hjemmeside, med fuld integration med den fælles danske Databrønd, men der har hele tiden været nogle basale mangler ved siden, der har gjort at vi har udskudt implementeringen. Vi forventer klart at alle disse problemer er løst med DDB-CMS, og ser frem til maj 2014, hvor vi i følge tidsplanen skulle være klar med ny hjemmeside.

Webdesign

IKT har i løbet af året løbende forestået de mere teknisk prægede dele af hjemmesidearbejdet. Det drejer sig både om egne systemer, men også om Nordisk Informationskontors og Studieafdelingens hjemmesider, der løbende kræver tilpasning og pleje. Det handler dog primært om vedligeholdelse, mens vi lader op til DDB-CMS.

Intranet

Som en forankret del af markedsføringsstrategien skal der udarbejdes et moderne og nutidigt intranet, der kan leve op til medarbejdernes ønsker og behov. Første foranstaltning var i den forbindelse et idéudviklingsmøde i marts 2013, hvor personalet bidrog med idéer og ønsker. IKT har løbende arbejdet med udviklingen og håber på at kunne lancere et nyt intranet primo 2014.

RFID

2013 blev også året hvor vi endelig tog beslutningen om at blive et RFID-bibliotek. Ønsket var været til stede i flere år, men økonomien har ikke været på plads. En omprioritering af IKT-budgettet samt besparelser grundet udskydelsen af ny hjemmeside, frigjorde de nødvendige midler, så vi sent på året kunne indgå kontrakt om køb af automater, arbejdsstationer og gates til Flensborg, Husum og Slesvig. Bibliotekssystemet blev også kodet til RFID, så tilbage er nu "kun" arbejde med at sætte RFID-tags i alle materialer, få opstillet og konfigureret hardwaren, og få oplært personale og borgere i brugen.

Telefoner

Efter 6 års næsten problemfri drift, begyndte bibliotekets håndholdte (DECT) telefoner at dø på stribe. Eftersom de ikke længere blev produceret, og heller ikke kunne repareres, måtte vi finde en afløser.. Et alternativ var at prøve de ret nye WLAN-telefoner, der kunne anvende det trådløse net, der i forvejen var etableret til datatrafik. Vores hardware var dog ikke på listen over understøttede produkter, men efter en testfase på 4 måneder uden problemer vovede vi pelsen og anskaffede 20 WLAN-telefoner. Det blev dog ingen umiddelbar succes. Efter nogle ugers intensiv fejlsøgning og omkonfiguration af både net og telefoner syntes fejlene dog af være stort set afhjulpet.

Sydslesvig-IT

Samarbejdet med de øvrige foreninger og institutioner om IKT har været både berigende og udfordrende. Sammen har vi haft mulighed for at tænke større end hver for sig, men i praksis har udfordringerne og frustrationerne næsten overskygget dette. Vi har alt for mange gange oplevet at ændringer og vedligeholdelsesarbejde har været udført uden vi har fået besked, hvilket har medført nedbrud og spildt arbejde på biblioteket.

Lige inden juleferien fik vi etableret en direkte linje til det såkaldte Sydslesvig-net. Når den er konfigureret håber vi på hurtigere svartider fra Navision, ligesom der burde kunne etableres en bedre udnyttelse af diverse telefonabonnementer.

Design og layout af tryksager

For IKT bød året også på mange opgaver inden for design og layout af diverse tryksager. Først og fremmest var der de husinterne arrangementer, der skulle markedsføres udadtil. Til dette formål blev der udarbejdet to foldere, ca. 150 plakater og hertil hørende håndsedler og billetter. Også bibliotekets katalog over danskkurser blev redesignet, ligesom der blev udarbejdet en folder til projektet "Sommerunger". Andre designopgaver har været design af skilte til billedbogskrybber i børnebiblioteket, avisannoncer, stillingsopslag og navneskilte.

Udover bibliotekets egne tryksager stod IKT ifølge aftale for en del af Nordisk Informationskontors markedsføringsmaterialer. Hovedparten blev udarbejdet i forbindelse med litteraturfest.nu. Det drejede sig både om folder, plakater, annoncer og pressemeddelelser. Nordisk Informationskontor havde også en Nordisk Temadag på programmet, hvortil IKT udarbejdede en folder og en plakat..

PR-produkter

Som følge af designmanualen og markedsføringsstrategien opstår der løbende behov for at få justeret allerede eksisterende produkter eller at udvikle helt nye. Året bød derfor også på en del opgaver inden for udvikling af diverse PR-produkter. Der blev lavet vin-etiketter til bibliotekets gavevine, transparente folier til dørene i udlånsområdet, skilte og bannere til det nyindrettede Husum Bibliotek og sidst men ikke mindst så en ny bibliotekstaske dagens lys.

Skemaplanlægning via Groupwise

IKT stillede i løbet af året forslag om at lade den daglige planlægning af vagtdækningen på biblioteket overgå til mail- og kalendersystemet Groupwise, som i forvejen er i brug til planlægning. I den forbindelse blev der brugt en del tid på kortlægning af fordele, ulemper og muligheder ved denne overgang. Projektet blev godkendt og prøvevist skudt i gang ved udgangen af året.

Digitalisering

Projektet omkring digitaliseringen af Slesvigske Samlings boghistoriske bestand har været en ekstra opgave i det forgangne år. Både under de første planlægningsmøder med leverandøren og den første opsætning af udstyret blev det klart, at dette var en udfordrende opgave ud over rutinen. Det medførte en del hovsa-løsninger og ekstra arbejde, bl.a. med opgradering af den leverede hardware, inden skanningerne forløb som ønsket. IKT har i hele processen foretaget kvalitetstjek samt stået for sikkerhedskopiering og offentliggørelse.

Team Service

Brandprævention i Flensborg Bibliotek

Biblioteket har altid haft den holdning at gøre alt for at gældende love og bestemmelser med henblik på sikkerhed for personale og brugere bliver overholdt og når der viser sig et behov for ændringer bliver de gennemført så vi altid er på den sikre side og på den måde også undgår økonomiske overraskelser. I slutningen af 2012 havde vi besøg af en rådgivende ingeniør fra Flensborg by som havde fået til opgave at vurdere om Biblioteket havde behov for ekstra tilskud fra byen til vedligeholdelse af bygningen. Hans vurdering af bygningens tilstand var positiv, men han gav os det tip at kontrollere om brandsikkerheden i huset var tilstrækkelig. Biblioteket reagerede og arkitektkontoret Neumann & Bendixen fik til opgave at komme med et oplæg til et brandpræventionskoncept.

På grund af nye love og bestemmelser, især den forandring at Biblioteket ikke mere er beskyttet for lovforandringer, fordi der gjaldt andre love da huset blev bygget, blev listen over ændringer i huset større end vi havde ventet. For eksempel er vores sale, som jo bliver flittig brugt, på grund af deres størrelse og deraf medført mulighed for at rumme mange mennesker ikke sikre nok med henblik på flugtveje og deres kapacitet.

De interne områder, i sær i den "gamle" bygning fra 1959, var heller ikke udstyret med sikre flugtveje.

Vi er gået i gang og har allerede i 2013 fået styr på en stor del af opgaverne ved at skifte døre ud så de er brandsikre. Til hele huset, altså alle offentlige områder, kontorer, sale, teknikrum, toiletter er bestilt udstyr med moderne centrale røgmeldere som tilmed aktivt understøtter flugtvejene med lyssignaler i nødstilfælde.

Brandpræventionskonceptet bliver gennemført over et tidsforløb på 3 år og forventes afsluttet senest 2015. Biblioteket har reageret hurtigt og myndighederne er nu involveret og har accepteret vores plan. Nu håber vi, at vi har fred og ro de næste mange år og kan bruge ressourcerne til vores primære formål nemlig at drive+ biblioteksarbejde i Sydslesvig. Det er meget sjovere end at stå i støv og støj i flere år.

Administrationen

Administration har i bogholderi og sekretariat arbejdet intensivt på at få arbejdsgangen omkring fakturaer fra modtagelse til betaling optimeret. Det har været en tidrøvende proces, men i sidste ende er det lykkedes at få en transparent løsning til glæde og gavn for alle involverede parter i fakturaflowet. Fakturaen scannes ind om morgenen og inden dagen er omme ligger den parat hos bogholderiet med alle relevante oplysninger. Fakturaen er søgbar i hele processen, hvilket er en stor hjælp i hverdagens håndtering af fakturaflowet fra modtagelse af vare med faktura til betaling og bogføring.

Kompetence

Som tidligere år har kompetenceudvikling på de respektive faglige områder været en opgave, der fylder i hverdagen på biblioteket. Både lokale kurser arrangeret af centralbiblioteket i Vejle og landdækkende konferencer arrangeret af biblioteksfaglige organer har haft deltagelse fra Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig. Internt har der bl.a. været arrangeret kurser med eksterne undervisere omkring kundeservice og arbejdsglæde. Et par medarbejdere er startet på kompetencegivende uddannelser omkring journalistik og filosofi.

At deltage i kursusvirksomhed og konferencer giver altid et fagligt og personligt løft samt inspiration til nytænkning, som sætter sine tydelige spor i aktiviteterne og udviklingen af bibliotekstilbuddene.

Titel	Afdeling	Sted
Temadag om formidling af kunst overfor børn	Team Børn (9)	Flensborg
"Fantasy og fankultur"	Team Børn (1)	Vejle
Litteraturen Finder Sted - konference	Team Voksen (2)	Aarhus
Litteraturen Finder Sted - konference	Team Voksen (1)	Aarhus
Introduktion til Spilsæson	Team Børn (2)	Vejle
Grundkursus i formatering	Team Indkøb/Acc (2)	Kolding
Palles Gavebod, Moderatorkursus	Team Børn (1)	Vejle
Konferencen Nicolai for voksne	Team Børn (1)	Kolding
Fremtidens Digital Bibliotek	Team Voksen (1)	Gentofte
Det Performative Bibliotek	Team Voksen (1)	Gentofte
Bag om Borgen	Team Voksen (1)	Vejle
Introduktion til Bogsæsonen 2013	Team Børn (1)	Middelfart
Økonomi for ikke økonomer	Formandskab (2)	Hellerup
Det journalistiske håndværk	Team Voksen (1)	KUA
Linked in	Team Voksen (1) + Team IKT (1)	?
Jazz og Opera, formidling	Team Voksen (1)	Odense CB

Temadag om e-reolen	Team Voksen (1)	Gentofte CB
Gøteborg Bogmesse (inspirationstur)	Team Voksen (1)	
Tænketank, fremtidens bibliotek, segmenteringsanalyse	Team Voksen (3), Ledelse + Team IKT (1)	Odense CB
Bogsæson 2013	Team Voksen (3)+Team Børn (1)	Middelfart bib
Årets faglitteratur	Team Voksen (3)	Vejle CB
Folketingsturen	Team Voksen (1)+Formandskab	KBH
Testrup Højskole - Litteraturgennemgang og formidling	Team Voksen (1)	
Dias overført til e-format..?	Team Voksen (1)	Akti, Flensborg
Online eller flatline	Team Voksen (1)	Gentofte
Mindretalsstudier	Team Voksen (1)	KUA
Kommunikation og medier vedr. mindretallet	Team Voksen (1)	FL, Bredsted

Personaledag: Alt er salg	alle medarbejdere	Flensborg
Personaledag: Evaluering af personalemøder	alle medarbejdere	Flensborg
Personaledag: Arbejdsglæde	alle medarbejdere	Lyksborg
Personaledag: WORKSHOP med SIGNAL	alle medarbejdere	Flensborg
Kursusrække: Kundeservice med Jan Nørskov	Team Information	Flensborg

Projekter

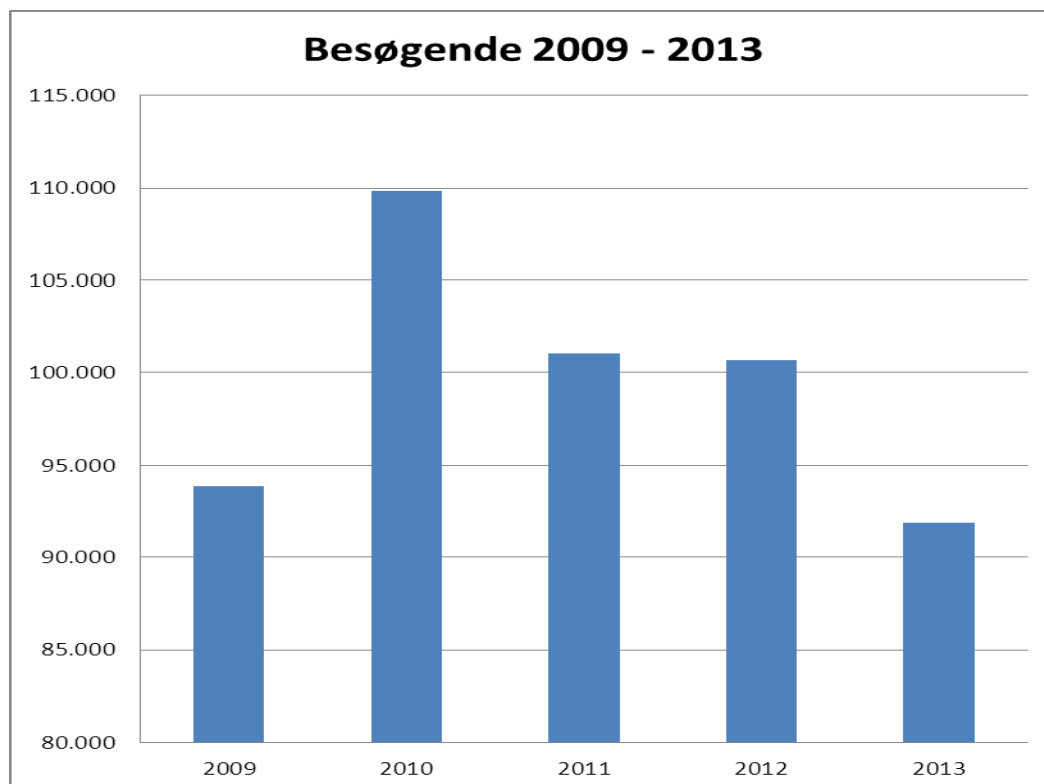
Filmprojektet nærmer sig sin afslutning. Dokumentarfilmen "De glemte danskere" er indholdsmæssigt færdig, og der arbejdes på at afslutte de tekniske ting vedrørende klipning, musik, lyd etc. Filmen forventes helt færdig senest den 1. marts 2014. Vi regner med at dokumentarfilmen vises på DR TV i april 2014, og vi er ved at planlægge filmpræsentationer i København 7. april 2014 og på Flensborghus 9. april 2014. Desuden vises filmen på Grænseforeningens sendemandsmøde lørdag den 10. maj 2014, ligesom den vises fredag den 13. juni 2014 på Folkemødet på Bornholm. Der arbejdes indgående på hjemmesiden og undervisningsmaterialet, og det forventes endelig afsluttet senest 1. april 2014. Hen over sommeren 2014 gøres der en stor indsats over for undervisere i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne for at få dem til at benytte materialet i forbindelse med undervisningen fra efteråret 2014.

Det har været en berigende og lærerig oplevelse at gennemføre en proces, som ingen andre har gennemført i denne form: Der hvilede en pionerånd over arbejdet, og Dansk Centralbibliotek vil gerne indrømme at være en anelse stolt og meget taknemmelig over at kunne fremvise det færdige produkt.

De digitaliserede værker afføder en ny dialog med Samlingens brugere: Mange der ikke kunne finde på at anvende en meget gammel bog som original, bruger nu materialet digitalt; det rejser nye interessante spørgsmål fra brugeren.

I løbet af foråret 2014 vil "den digitale Slesvigske Samling" blive præsenteret på uddannelsesinstitutioner i Danmark.

Biblioteket i tal

Aktive lånere	2013	2012
Børn	1.212	1.091
Voksne	4.721	5.006
Pakkelånere	434	418
Buslånere	1.246	1.276
Institutioner	74	72
Biblioteker	312	364
Skolelånere:		
Skoleelever	3.396	4.351
Lærere/pædagoger	804	792
I alt	12.199	13.370

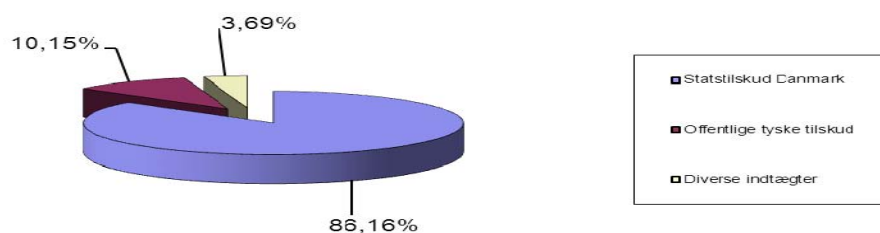
Indtægter

Indtægterne fremkommer hovedsagelig i form af det danske statstilskud via Sydslesvigudvalgets bevilling til biblioteksdriften.

En ikke uvæsentlig del af driftstilskuddet til biblioteket har i 2013 også været tyske offentlige tilskud. Fra landet Slesvig-Holsten, byerne Flensborg og Kiel, samt fra kredsene Nordfrisland og Rendsborg-Egernførde samt fra 22 kommuner i Nordfrisland, 6 kommuner i Rendsborg- Egernførde og fra 54 kommuner i kreds Slesvig-Flensborg. Samtlige disse tilskud fremkommer takket være det store politiske arbejde, der pågår fra SSW i såvel landdag, kredsråd og kommuneråd for at hente tilskud til det danske mindretals biblioteksvæsen.

En mindre del af bibliotekets driftsbudget hidrører fra egne indtægter som gebyrer for for sent afleveret materiale, kopier, bogerstatninger, tilskud fra Sydslesvigs Oplysnings Forbund (SOF), salg af ydelser m.v.

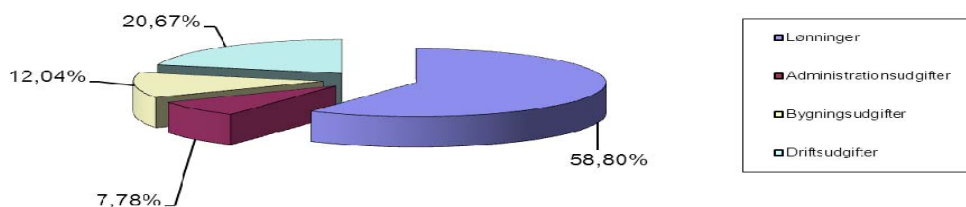
Indtægter 2013

Udgifter

Udgiftsfordelingen er som tidligere år fordelt med den største omkostning på personale, dernæst materialeanskaffelser og IKT, hvilket er de absolutte forudsætninger for drift af et biblioteksvæsen. Administrationsomkostninger forsøges løbende reduceret hhv. holdt på status quo.

Udgifter 2013

Udlån

Årets aktiviteter måles traditionelt i udlån, besøgende, elektroniske hits m.v. Og nu har den tendens, som for adskillige år siden var aktuel i Danmark, også nået Sydslesvig. Udlånstallet går ned og det samme gør sig gældende for besøgstallet.

Forklaringen er måske, at en del af brugernes udlån klares målrettet og direkte via bestilling på web og afhentning uden egentlig at gå på biblioteket og "græsse". Men der er også en god sommer mod en våd sommer. Den filial der har haft størst nedgang: Husum har været lukket i en periode pga. reovering for netop at gøre filialen og dens tilbud mere attraktivt. Filialen i Slesvig har der været klaget over, både hvad plads og materialeudbud angår. Brugere har direkte givet udtryk for at de ikke har lyst til at komme i filialen. Det er der taget hånd om med planer om et bedre bibliotekstilbud i løbet af 2014. Bogsbussernes personlige betjeningsform betyder helt klart en stor fordel i udlån og kontakten med brugerne. Noget tyder på at det store sted Flensborg ikke har samme kontakt eller har været for tyndt bemanded til at betjene brugerne i form af ned-

gangen på 12 % i udlån. Egernførde har været ramt af mange aflysninger af åbningstid i løbet af 2013, hvilket selvfølgelig har indflydelse på aktiviteterne.

I 2014 er der en ny attraktiv filial med fuld bemanning i Husum. Vakante stillinger i Flensborg er besat så betjeningen over for publikum optimeres i forhold til 2013, og i Slesvig bliver der ultimo 2014 åbnet en ny, større filial med ekstra bemanning. Der er stor opmærksomhed på markedsføring af bibliotekets tilbud, så håbet er, at 2014 vil fremvise forbedrede nominelle resultater.

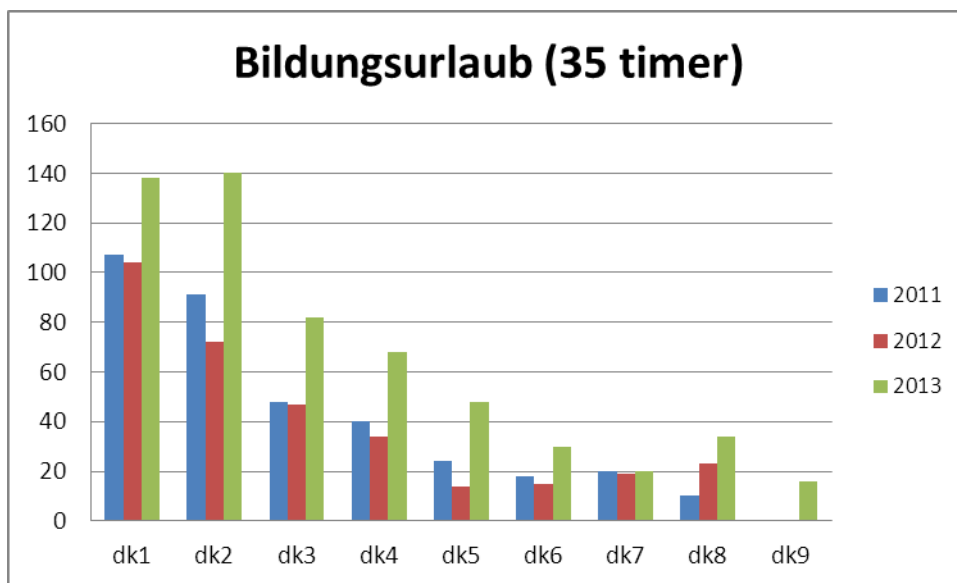
Men oplevelsen af brugen af biblioteket udtrykkes ikke kun i tal, men også i de mange positive tilkendegivelser i mails, breve, på facebook og direkte til medarbejderne.

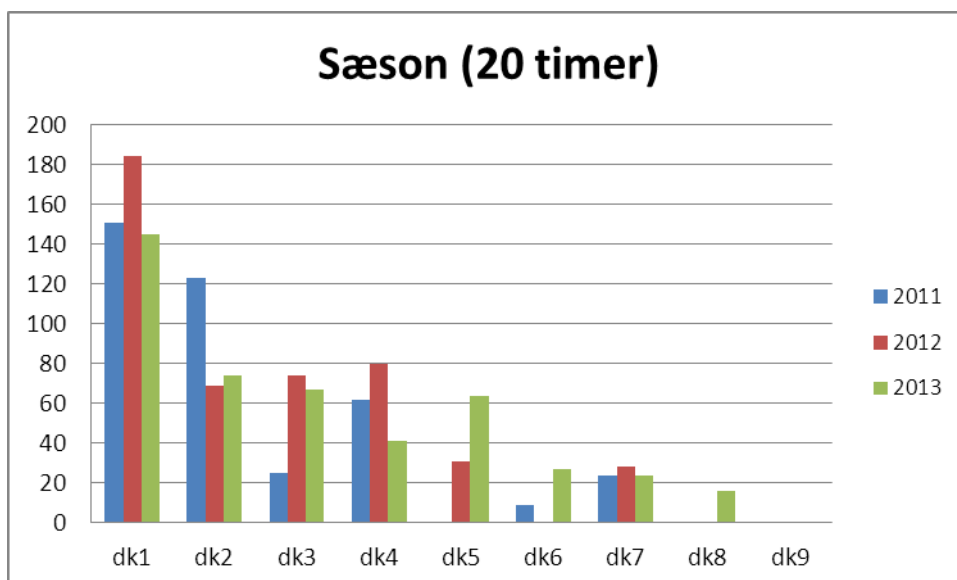
Biblioteksdrift og tilfredshed med biblioteket er andet et tal, nemlig at føle sig godt til pas i de fysiske omgivelser, at få hjælp til opgaver via netløsninger, at have en god oplevelse ved et børne- eller voksenarrangement eller ved "bare" at kunne komme og gå, mødes med kammerater, venner og bekendte.

Udlån og besøgstal kan forbedres, men biblioteket udviser trods ovennævnte et besøgstal på knap 90.000 i Flensborg – eller et gennemsnit på 300 mennesker om dagen.

En del af disse besøgende deltager i de arrangementer og udstillinger som biblioteket er vært for. Det gælder arrangementer for både børn og voksne. Store arrangementer som årtidsfesterne for børn, udstillinger i samarbejde med mange forskellige sydslesvigske organisationer i både sale og udlån. 2013 har budt på næsten permanent udstilling i udlånsarealet som noget nyt.

Danskkurser

Folkeuniversitetet

Som sekretariat for Sydslesvigs Folkeuniversitet har biblioteket formidlet 10 forelæsninger og et enkelt kursus på 6 forelæsninger 2013. Emnerne har som altid været præget af den historiske interesse i området samt af Kierkegaard-året. Der har sammenlagt været 410 tilhørere.

De arrangerende foreninger har været Historisk Samfund, Dansk Kirke i Sydslesvig, Kirkehøjskolen og Biblioteket sammen med foreningen Norden.

Forskningsafdelingen

I 2013 er der blevet ansat to nye medarbejdere i Forskningsafdelingen. Pr. 1. februar blev Merete Bo Thomsen ansat i en stilling som arkivar/ph.d.-stipendiat. Hun siden været meget involveret i filmprojektet, ligesom hun har arbejdet med at planlægge, hvordan vi skal indsamle og behandle digitale arkivalier. Den 1. september 2014 går hun i gang med et ph.d.-projekt, der har arbejdstitlen *Danskernes støtte til mindretallet i Sydslesvig – en bottom-up undersøgelse af udvalgte grænseorganisationers støtte til det danske mindretal fra 1920 til i dag*.

Jesper Thestrup Henriksen blev ansat 1. juni 2013 som ph.d.-stipendiat, og er blevet indskrevet på Syddansk Universitets ph.d.-skole. Han arbejder på et forskningsprojekt om dansk-vesttysk sikkerhedssamarbejde i perioden 1945-1972, og den betydning dette samarbejde har haft i grænselandet i almindelighed og for de nationale mindretal i særdeleshed.

Publikationer og forskning

I august 2013 indleverede Karsten M. Sørensen sin ph.d.-afhandling *Det dynamiske kirkerum. – Kirkerummets brug og funktion i hertugdømmet Slesvig fra Reformationen til ca. 1800*. I afhandlingen foretages en komparation af tre kirkesogne, der ligger tre meget forskellige steder i Slesvig, og undersøgelsen viser dermed nogle store regionale forskelle inden for hertugdømmet. Afhandlingen blev forsvaret ved Århus Universitet den 6. december 2013, og vi er nu i gang med at redigere afhandlingen med henblik på udgivelse i løbet af 2014.

I starten af 2013 udkom *Sydslesvigs danske historie* i en ny og opdateret version. Det er især det sidste kapitel, der er skrevet af Jørgen Kühl, som er væsentligt omskrevet i

forhold til den tidligere udgave, idet mindretallets historie er blevet ført helt op til nutiden.

I løbet af året er der blevet udgivet fire peer reviewede fagartikler, hvoraf to er udgivet i udenlandske tidsskrifter og to er udgivet i et dansk tidsskrift. Blandt disse er der en tysksproget artikel om de to øst-vest-gående panserstillinger Kriemhild og Gunhild, der blev gravet i det sydlige Jylland i 1944-45. De hang sammen med lignende stillinger i Sydslesvig, herunder den såkaldte "Friservold" i Nordfrisland. En anden artikel er om den dansk-frisiske digter Jens Mungard fra Sild, der op gennem 1930erne fik stigende problemer med de nazistiske myndigheder, inden han i 1940 døde i koncentrationslejren Sachsenhausen. Desuden er der udgivet en formidlende fagartikel i Statens Arkivers tidsskrift *Siden Saxo* om statsminister Knud Kristensen og Sydslesvigspørgsmålet i den umiddelbare efterkrigstid.

Samlingerne

2013 har været et rigtig godt år for Arkivet. Vi har modtaget mere end 100 løbende meter arkivalier, der kommer fra 46 enkeltafleveringer. Den største aflevering er kommet fra Sydslesvigsk Forening og Generalsekretariatet. Vi har i løbet af året modtaget omkring tusinde fotografier, og vi har fået indleveret 33 "nye" historiske film. Der er blevet scannet ca. 2.500 billeder, og der er nu i alt 15.800 billeder, der er søgbare i "miniarkibas". Heraf er 7.500 billeder scannet. Dette afspejler sig i et stigende antal brugersøgninger, hvor der i 2013 var ca. 1600 i miniarkibas og flere i vore pdf-registranter. I løbet af året har vi leveret et stigende antal billeder til bøger, artikler og dokumentarfilm.

Formidling

Året har været meget præget af dokumentarfilmprojektet "Det danske mindretal", som Sydslesvigudvalget bevilgede penge til i begyndelsen af 2013. Vi har arbejdet tæt sammen med Film & TV Compagniet ApS om at udvikle filmen og undervisningsmaterialet. I den interne arbejdsdeling har Mogens R. Nissen primært arbejdet med filmdelen i forbindelse med at finde frem til og tale med mange mennesker fra mindretallet, ligesom der har i løbet af efteråret 2013 har været en løbende dialog i takt med at filmen tog form. Merete Bo Thomsen har i en stor del af 2013 og i begyndelsen af 2014 arbejdet på at udvikle undervisningsmateriale. Det gælder særligt med hensyn til at skrive korte baggrundsartikler og i forhold til at finde frem til gode og interessante kilder til den digitale platform. Det har betydet, at hendes ph.d.-projekt er blevet udskudt i et år. Dokumentarfilmen var stort set færdig ved årsskiftet 2013/14, mens undervisningsmaterialet forventes afsluttet i foråret 2014.

Gennem efterårssemestret 2013 er der gennemført et kursus på Syddansk Universitet for bache- og kandidatstuderende om "Sydslesvigs danske historie". 19 studerende har deltaget på kurset, og flere af Studiefdelingens udgivelser samt arkivalier fra Arkivet er benyttet i forbindelse med undervisningen.

I anledning af Studiefdelingens 50-års jubilæum blev der afholdt en stor konference den 22.-23. november 2013, hvor tidligere og nuværende medarbejdere holdt foredrag. Begge dage var der 35-40 tilhørere. I forbindelse med Forskningens Døgn i blev der den 4. maj 2013 – i fællesskab med Den Slesvigske Samling – afholdt en temadag om udvandring. Desuden har vi i løbet af 2013 afholdt knap 20 foredrag i Sydslesvig og i Danmark, ligesom der er givet et interview til Familiekanalen, der nu kan ses på familiekanalen.tv. Endelig er der skrevet syv kronikker til Flensborg Avis, ligesom der er skrevet korte artikler til Sydslesvigsk Årbog og "Julen 2013", der bliver udgivet af Sydslesvigsk Forening for Flensborg Amt.

I foråret 2013 havde vi en udstilling på biblioteket om den dansk-frisiske digter Jens Mungard. Udstillingen fandt sted i samarbejde med Martin Sadek og Helga Graalfs, Neumünster.

AFSLUTNING

Fra den daglige leder af Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig skal der lyde en tak til hele det politiske landskab i Danmark, Sydslesvig, Kiel, Flensborg og kommunerne for støtte og velvilje over for bibliotekssagen. En kæmpe TAK skal lyde til personalet for vilje, gejst og energi til at arbejde for udbredelse af det danske sprog på både traditionel og nytænkende måde.

Til bestyrelsen skal lyde en tak for en tillidsfuldt, åbent og konstruktivt samarbejde. Når politik og faglighed går hånd i hånd viser det sig at der til stadighed kan findes på nye måder at formidle det danske sprog og den danske kultur til glæde og gavn for borgerne indenfor det danske mindretal og ditto for flertalsbefolkningen, som finder glæde ved at kende naboens sprog og kultur.